

De Ablutione Pedum.

8. Joannes explicite animadivit; hæc omnia spiritui illius sufficere praæfentia, & ipsum actu de his cogitavisse; unde sequitur, si ille se in infra homines humiliat, id non accidere propter externam vim aliquam, neque per anima infirmitatem, neque ob defectum cognitionis sui ipsius, nec quia aliqua utilitas specie capatur, sed per sensum humiliatis, atque ut adimplat ea, quæ a Sapientia dicta sunt: quanto major es, humilia se in omnibus. (Ecccl. 3.)

Pedes ab humilitate finali est etiam documentum Caritatis, quod nobis proponit; secundum etiam, & ex causis.

Actio hæc Filii Dei non solum est humiliatis exemplum, sed enim ablueri, testari est, nos paras esse ad omnem caritatem, illi operari præstanti, omniaque bona officia, quibus pars sumus; et illi consolari, illi blandiri, opulare, omniaque fæcias amicitia argumenta præbente. Hoc Salvator qui Apostolos appellare dignatus est necessarios, & amicos suos cum illis exercit in periglio terribilis diei illius, qui pedes sui cruci erant confundi, & sanguinem suo eluendi. Hinc paet quam severa sit in feme, & in aliis misericordia caritas perfecta. Consideremus ergo magnam hoc humiliatis, simulque Caritatis exemplum; hæc duxit sum virtutes, quarum Salvator ex testamento heredes reliquit eis, qui ad ipsum pertinent; & extrema hora haec præcipit illis, ut inter se mutua certantes officia id faciant, quod fecerat illis, & certam sibi præbente officia humiliatis, & caritatis, quibus cum illis nūs fuerat.

Quamvis tota Salvatoris vita, ab ipsa nativitate illius in præceptis usque ad mortem in Cruce nobis non exhibuit nisi perenne humiliatis documentum, tamen actio abluendi pedes Discipulorum suorum una est ex præceptione suis maxime memorandis, maximique momenti, quæ nobis reliquerit. Hoc ipse etiam testari voluit cum edixit, ut tamquam Dominum, & Præceptorem nostrum reliquissime nobis novissimum lectiōem hanc alius imprimendam in mente nostra, & exemplum hoc nobis imitandum. Si ergo lavi pedes nostros Domini, & Magister, exemplum dedi vobis, ut quædammodum ego feci, ita & vos faciatis. (Joann. 13.)

Deum videri gloriosum, & plenam majestate, præbere nos hominēi homini præfata fæst. Quamadmodum superius dictum est, hanc pedum ablationem, quam Salvator in cena novissima exercuit, Mysterium suum, quod deinceps explicit: Doctores iidem affuerunt, Mysterium hoc repræsentare potissimum cordis puritatem illis necessariam, qui participes fieri volunt corporis, & sanguinis ejusdem in adorabili Eucharistia. Non enim sine causa JESUS CHRISTUS id operatus est post Agni Paschalis consecrationem, & immediate ante, vel post institutionem Sacramenti Corporis sui pretio, tamquam interiectam moram inter finem figure, & veritatis principium; vel tamquam dispositionem per quam nos ab umbra ad rem traducere; sed per hanc cærimoniam docentes voluit, quantum novæ Legis Sacramentum præstantis esse, & reverenter, & quomodo præparatio, quam existimat, major esse debet, & que hic pedum abluere que sit in exteriori hac corporis parte significat invenit in omnibus, qui fæsta, & virtuosa sunt in cognitionibus, & affectionibus nostris maxime secreta; quorum figura sunt pedes; si parati volumus esse ad recipiendum hunc vite panem, secundum illud Apostoli motum: Prober autem scismum hominis; & si de pane illo edas, ad quod referuntur verba illa, quæ Salvator dixit Sancto Petro re adhuc integræ reverentia cauila recusanti illud officium, quod illi præstare cupiebat Dominus, pedes illius ablundo: si non laveres te, non habebis partem mecum. (Joann. 13.) Talibus verbis inueniens illum non futurum dignum, qui participes fieret Sacramenti Sacri Corporis sui, nisi haberet coram puritatem, quam corporalis hac ablutio significat.

Nihil videri nobis potest magnum, nisi quod Deus reddidit veneratione, & obsequio dignum per electionem, quam facit dignatus est; cum enim pretium in quo habet res, verioribus fit regula, vere gloriari vocari potest, non sibi dignum confitit approbatione; ita ut quantumvis abjectum sit, & contemptibile in se id, quo utitur Deus, inde inestimabile pretium adquiratur. Juxta hanc regulam igitur iudicium nobis ferendum est de christiana humiliata & gloria, & confenda ei actione, cuius homo Deus nobis reliquit exemplum, fæs dimittens utque ad discipulorum suorum pedes abluedos. Itaque nullum præjudicium, nulla humana ratio, nulla opposita conseruanda præferenda est iudicio, & estimationi Dei, neque efficiens debet, quominus hujusmodi facia imitetur, quantumvis abjecta, & indicare testatum est per prodigia, quæ ipsum verum Dei Filium prodiderunt; vere Filius Dei erat iste. (Matth. 27.) Sed in ablutione pedum mera futu[m] humiliatio, quin gloria ullam sibi partem assumperit; actio, ubi nullus elixit magnitudinis nitor, & quæ prorsus sapit quandam vilitatem, non humanam tantum, sed plu[m]que servilem.

Discipuli stupore capti erant, cum Dei Filius exercet ministerium in speciem adeo abjectum, neque causam inveniebant, neque illum exquirere audebant, fatus esse rationes. Dei Filius intelligebant, & neque illum exquirere audebant, fatus esse

ti se subicie, & admirari. Sed ubi actio hæc absoluta fuit, Salvator moralem iis rationem aperuit, & post eius Ascensionem Spiritus Sardus aliam profusa mysticam illis detexit. Moralis ratio exemplum ei humiliatis, quod illis tradidit: Exemplum dedi vobis, ut quædammodum ego feci, & vos faciatis. (Joann. 13.) Ratio mystica fuit docere quanam futura esset necessaria puritas, ut quis dispositus esset ad recipiendum sacramentum corpus illius in Eucharistia; puritas figurata, & representata per hanc pedum ablutionem, quem præcessit, vel quam immediate subfecuta est divinitus hujus instituta.

Asecuta vita Magistri questionem instituunt, quæ explanatione indigerat. Quarunt quia in re tenebant imitari hoc exemplum, quod Dei Filius obicit oculis nostris. Exemplum dodi vobis, ut quædammodum ego feci, & vos faciatis. (Ipsam salutem, & utrūmque bonæ officiæ, quibus pedes sumus; et illi operari præstanti, omniaque bona officia, quibus pedes sumus; et illi blandiri, opulare, omniaque fæcias amicitia argumenta præbente. Hoc Salvator qui Apostolos appellare dignatus est necessarios, & amicos suos cum illis exercit in periglio terribilis diei illius, qui pedes sui cruci erant confundi, & sanguinem suo eluendi. Hinc paet quam severa sit in feme, & in aliis misericordia caritas perfecta. Consideremus ergo magnam hoc humiliatis, simulque Caritatis exemplum; hæc duxit sum virtutes, quarum Salvator ex testamento heredes reliquit eis, qui ad ipsum pertinent; & extrema hora haec præcipit illis, ut inter se mutua certantes officia id faciant, quod fecerat illis, & certam sibi præbente officia humiliatis, & caritatis, quibus cum illis nūs fuerat.

Pedum ab humiliatis est omnis documentum, tamen actio abluendi pedes Discipulorum suorum una est ex præceptione suis maxime memorandis, maximique momenti, quæ nobis reliquerit. Hoc ipse etiam testari voluit cum edixit, ut tamquam Dominum, & Præceptorem nostrum reliquissime nobis novissimum lectiōem hanc alius imprimendam in mente nostra, & exemplum hoc nobis imitandum. Si ergo lavi pedes nostros Domini, & Magister, exemplum dedi vobis, ut quædammodum ego feci, ita & vos faciatis. (Joann. 13.)

Deum videri gloriosum, & plenam majestate, præbere nos hominēi homini præfata fæst. Quamadmodum superius dictum est, hanc pedum ablationem, quam Salvator in cena novissima exercuit, Mysterium suum, quod deinceps explicit: Doctores iidem affuerunt, Mysterium hoc repræsentare potissimum cordis puritatem illis necessariam, qui participes fieri volunt corporis, & sanguinis ejusdem in adorabili Eucharistia. Non enim sine causa JESUS CHRISTUS id operatus est post Agni Paschalis consecrationem, & immediate ante, vel post institutionem Sacramenti Corporis sui pretio, tamquam interiectam moram inter finem figure, & veritatis principium; vel tamquam dispositionem per quam nos ab umbra ad rem traducere; sed per hanc cærimoniam docentes voluit, quantum novæ Legis Sacramentum præstantis esse, & reverenter, & quomodo præparatio, quam existimat, major esse debet, & que hic pedum abluere que sit in exteriori hac corporis parte significat invenit in omnibus, qui fæsta, & virtuosa sunt in cognitionibus, & affectionibus nostris maxime secreta; quorum figura sunt pedes; si parati volumus esse ad recipiendum hunc vite panem, secundum illud Apostoli motum: Prober autem scismum hominis; & si de pane illo edas, ad quod referuntur verba illa, quæ Salvator dixit Sancto Petro re adhuc integræ reverentia cauila recusanti illud officium, quod illi præstare cupiebat Dominus, pedes illius ablundo: si non laveres te, non habebis partem mecum. (Joann. 13.) Talibus verbis inueniens illum non futurum dignum, qui participes fieret Sacramenti Sacri Corporis sui, nisi haberet coram puritatem, quam corporalis hac ablutio significat.

Nihil videri nobis potest magnum, nisi quod Deus reddidit veneratione, & obsequio dignum per electionem, quam facit dignatus est; cum enim pretium in quo habet res, verioribus fit regula, vere gloriari vocari potest, non sibi dignum confitit approbatione; ita ut quantumvis abjectum sit, & contemptibile in se id, quo utitur Deus, inde inestimabile pretium adquiratur. Juxta hanc regulam igitur iudicium nobis ferendum est de christiana humiliata & gloria, & confenda ei actione, cuius homo Deus nobis reliquit exemplum, fæs dimittens utque ad discipulorum suorum pedes abluedos. Itaque nullum præjudicium, nulla humana ratio, nulla opposita conseruanda præferenda est iudicio, & estimationi Dei, neque efficiens debet, quominus hujusmodi facia imitetur, quantumvis abjecta, & indicare testatum est per prodigia, quæ ipsum verum Dei Filium prodiderunt; vere Filius Dei erat iste. (Matth. 27.) Sed in ablutione pedum mera futu[m] humiliatio, quin gloria ullam sibi partem assumperit; actio, ubi nullus elixit magnitudinis nitor, & quæ prorsus sapit quandam vilitatem, non humanam tantum, sed plu[m]que servilem.

Discipuli stupore capti erant, cum Dei Filius exercet ministerium in speciem adeo abjectum, neque causam inveniebant, neque illum exquirere audebant, fatus esse rationes. Dei Filius intelligebant, & neque illum exquirere audebant, fatus esse

Paragraphus VI.

111

ligiosa, & Sancti. Assequi opus est Spiritum ipsius JESU CRISTI, & debet cum spiritu humilitatis, in spiritu humilitatis.

Sed in hac inter Magistrum, & Discipulum concertatione, si vera fuit humiliatis in Filio Dei, sed in S. Petro fuit pertinacia, si imperata facere ulterius detrectaret. Vera humiliatis meritum non est, delatum honorem moratus corporis, & Sanguinis, per quod aeternam quodammodo inter nos mansio[n]em instituit, ex altera vero documentum maxime necessarium, quod eo modo tradit: qui majorem in cordibus nostris impressionem efficere valeat. Docet enim virtutem, sine qua caro ipsius, quantumvis sanctissima, secundum Sancti Augustini doctrinam par non est nobis sanctificandi. Intelligitis, puto, me loqui de humilitate, qui illum ad Apostolorum pedes profernit, ut illis preflet officium omnium in hominum oculis abjectissimum; sed in oculis Dei gloriosissimum. Quis, Auditores lectissimi, insistis vestigis Magistri: sed vobis dices tenuor, nos frustra ad exemplum ejus, nonmet ad attulimus pedes provulvum iri, nisi ad pauperum pedes artulimerus cora vere humiliatis. Sermo M. S.

Unus erat Deus, qui exemplo suo cogere terza Principes, ut se de semiter, & humiliarent; & vicissim dicebant: Tertius per humiliatis, sed de semiter, & humiliare. Hoc non opus est prolrix sermonibus, sed magno ac tenero affectu qui suum producat effectum ad intusum actionis, quæ per se loquitur. Vobis igitur proponit, ut id, quod in novissima cena operatus est Salvator. Conseruatur in S. Petri pege, & conseruatur in S. Petri conseruatur.

Hic non opus est prolrix sermonibus, sed magno ac tenero affectu qui suum producat effectum ad intusum actionis, quæ per se loquitur. Vobis igitur proponit, ut id, quod in novissima cena operatus est Salvator. Conseruatur in S. Petri pege, & conseruatur in S. Petri conseruatur.

Dei Filius originis, magnitudinis, & potentiae suæ nequit obliuisci, quod tamen non prohibet quo minus se humiliasset. Superbia in dignitate est veluti character eorum, quos Providencia finit præter conditionem suam & meritum, utrumque superius, & humilitatem potius iuadet, quam superbum. Quid Sanctus Chrysostomus exclamat, haec manus, qui sole ructa cacos, & leprosus curaverunt, fece deminut ad pectorum pedes abluendo: nihilominus non miramus; non minus miraculum operantur superbiam curantes, & eminentes qualitates, quibus prædicti sunt, gloria cumulati, & elati magis per animarum suarum magnitudinem, quam per follii sui cellitudinem, longiorum viam decurrere tenentur, ut humiliantur, & hac in re apius representant, quod fecit Dei Filius, cum de Cœlo descendat in terram, & de fine patris usque ad pedes Discipulorum. Alius Sermo M. S.

Magnitudine, cum perfecta est, complectitur supremum imperium, potentiam, & majestatem. Summum imperium, & magnitudinis cumulus est; potentia illius præsidium, magnitudinis vero est tamquam nitor, & decor. Sed nemo unquam adhuc tale imperium, tantam potentiam, & majestatem, quæ cum JESU CHRISTI qualitatibus comparari valeat; & rerum harum recordatus est, S. Joannes inquit, cum initio confilium abluendi pedes Apostolorum sicut: Selens JESUS, quis omnia dedit ei Pater in manus, & quis a Deo vivit, & ad Dnum vadit. Ecce temporis momento haec occupatus fuit cogitatione, se a Deo proditus: ecce summum ejus imperium; omnia sibi in manus data fuisse a Patre: ecce illius potentia; & ecce quamprimum abiturum ad tenendam sedem sibi debitat ad ipsius Dei dexteram: ecce ejus gloria, & maiestas, scipsum demittit, & utique ut se profernat ad pedes eorum, quos sibi Discipulos elegit. Idem.

Cum haec actio Filii Dei nubescit, complectatur nota-biles circumstantias, prima, quæ in nostris incurrit oculis, et profunda humiliatis, cuius ille nobis exemplum volunt tribuere, & proculdubio Sanctus Joannes ad ipsos Evangelium fuit exordio adeo sublimiter locutus est de J. CHRISTI magnitudine, ut humiliations illa, cum quibus vita sua finem impofuit, magis innotescerent ex hac oppositione, quasi dicere voluerit: Dominus, quib[us] norat omnia, qui Dei Filius erat, qui ab illo egredies fuerat, & qui ad illum revertetur: ille, sub cujus potestate Pater aeternus subjecerat quidquid in Cœlo est, in terra, & in inferno: ille, cujus maiestas adeo sublimis est, scientia tam late patet, & potentia et adeo terribilis; fuit adeo mirabilis in humiliatis, cujus nobis relinquere voluit exemplum, ut nec supra ejusdem potestas, nec mortis præfentia, neque enim magnitudo sua illum detergere poterit, quamvis D[omi]n[u]s, qui honoris summa agitur, & quæ adeo zeloy potestis, & imperiosi, scitne, quid hic agat JESUS? Prostat ad Apostolorum pedes, ut medeate huic superbia, quæ illis fortasse cogitationem immittit, & fortasse elicit ab eos confitentiam hanc, vos non mereri id est, quod estis. Ex libro, cui titulus: Recentes animadversiones in S. Joannis Evangelium.

Quis non obducepatur videns illum, ad cuius nutum firmamentum columnæ contrémunt, & sub quo omne flentis, utrumque genitum, ipsius quoque genitum flecentem coram misericordia pectoribus, sacratissimis manibus suis pedes illorum abluunt, ac subinde exsuscitantes usque ad pedes Iudea, qui illum jamjam erat traditurus? Amor tuus illius est pondus, quod efficit, ut se adeo submittat, sed hic cœsus amor non est. Admirabilitas humiliatis, qui illum adiungit ad actionem adeo objetat superfluum, nonnisi lumina sublimis sapientiam concipiatur: Scimus JESUS inquit Evangelium; sic te Dei Unigenitus est; sic te ex illius fini prodidisti, & illuc sibi quamprimum rediendum esse gloria tua ornamenti circumiacet; sic te Petrum suum omnia posuisse in potestate sua, & nihilominus, qui maior est, quo elatior, quo potentior, eo est humilior, & quo magis meritis, & dignitate refugit, se omnis humiliatis? Ubi nam dilectissime potest superbia postquam tale exemplum refulget! Quoniam defensore potest humiliatis, ubi non inventat Deum inferius demissum? O Salvator amabilis! me hue perdixisti, ut non inventam amplius hodierna die locum, qui mihi apte conveniat: cum enim novissimum me rear, mihi Iudea pedes elegeram: sed cum illum videbam occupatum, pone me, ut ubicunque tibi placuerit; ubiliter enim collocaveris me, te somper in humiliatis statu conspiciam; & quo magis ne demittam, semper tibi propius ero. P. Noset in Meditatione tertia pro fæsta tertia post Separationem.

Actio, quam facti fumus, iudaica dumtaxat est carnem, nisi animaret spiritu nova legis, ut fieret recte. Hodierni Bibl. Cor. 6. Theol. de Myster. Tom. I.

Dei Filius nobis conseruatur, nisi superflua, & humiliatis.

Dei Filius nobis conseruatur, nisi superflua, & humiliatis.

De Abstione Pedum.

reverentur, nisi omnipotens manus illius te sustineret; tu qui non aliud es quam cenis, & pulvis, inumectis, & dum Deus te humiliat usque ad pedes eorum, quibus homini verteretur, si pedes illius posset exosculari, fab peribis tuis universum terrarum orbem videre vales. Quid! Deus hic homo cognoscens magnitudinem suam, & sciens quid est, ad novissimam usque descendit humilitatem; tu vero in indignitate tua, quam videre non vis, quantavis sui existimationem, ut sece excusat ab officio, quod Christiano viro necessarium est? Pudebit illius pauperibus quod es, atque ut ita dicam, ticipum non oris? His universorum Dominus, qui meretur, ut omnia creaeret, & ipse etiam superem mentes coram ipso proferantur fe, profundam exercet humilitatem; tu vero, quem fortasse omnes contemnerent, te cognosceret, conatis temet autolere super omnis; dices homo superbe humiliatum hujus Dei ad Apostolorum pedes humiliati: Molinier in ferme de abstione pedum in Quadragesima.

O Prodigium, quod mihi citer stupore! O Humilitas, que me confundit! Exemplum quod in me final pudentia, & admirationem; alterum quidem proprium sibi pertinet meam, alterum vero propter profundum Salvatoris nostri humilitationem! Dominus Celsi, & terreni, Rex Angelorum, & hominum se demittit ad officium tam vilis, quod inter homines non nisi principis, & minimis famulorum tuorum exigunt dominum. Dominus hic surgita cena, exiit se vestitus suis, hinc praecepit le, pelvum accipit, & aquam infundit; verum quia mente, quo confilio hac omnia, summa, & infinita Majestas? Cuibon tonus aparus? quem in uero destinas hoc linteum, pelvum, aquam? Cui re ministerio paras? praesertim vero has manus, in quibus sis posuisse Deum omnes thesauros potentia tua, qua in ea vis adhibere? Quid? Manus ita, que cacos illuminarunt, agros curaverunt, mortuos suscitarunt, nunc in pedibus abundios adhibentur, in detegendis foribus, in praetandis ministris officiis Discipulis tuis: quorum uas initum consilium tradendi te iniurias quis per exercitabim prodigiones. Nonne hoc est nimis superem magnitudinem tuam abscire? Ha manus tu mire ralorum opifices, instrumentum fient abieci miniatur? Sed audio Domine, te mihi non fecis aq Apostolorum tuorum principi dicentem, me nescire modo, quod facis, sed quiprimum me illius fecitum. Heu! Domine, novi, vel potius divinando allegorique fecit nos, quod re adhuc integrare voluisti; id agis, ut opereris miraculum magis iis omnibus, que adhuc te a patre fuerint, videlicet, ut medeans superbia nostra, que immediabilis est, nisi in tantu humiliatis exemplo medicina inventatur.

Ecce, auditores spectaculum Christianis oculis digamus, ad quod S. Gregorius Magnus terram, & Calum invitat, ut testes fieri exempli, quod homo Deus hodie omnibus tribuit humilitatis. Hoc non est spectaculum, quod nobis stuporem immittire valeat per magnitudinem, & magnitudinem suam. Pompas, &c. Christianis plenum erat curiositas, & oculos nostros allucit; sed hic defiderant. Verum ipsa Celsitudo se demitterit, Supremus Univerorum Dominus praelate vult pauperibus Piscatoribus abjectissima caritatis officia; Magister genus fecit coram Discipulis suis; verbo, JESUSCHRISTUS provolvitur ad pedes Apostolorum fuorum, illos abtrahit manibus iisdem, quibus creavit Calum, & terram, & firmamento stellas affixit. Hoc tamen miraculum nostras meruerit admiraciones; quia aperit nobis aliquid magnum, varum, & novum, quod oculis, animoque nostros simul applicare debet ceremonia, que repräsentatur, & querantur hoc die, & hoc in loco instauratur. Admirabile objectum, quod nobis ostendit celsum Mundi Majestatem in novissima omnium humiliacionum! Spectaculum Caritatis! Salvator enim animal inventu aptius ad captivandum cor hominum, cupiens dare illis proprium corpus tamquam preciosissimum amoris suis pinguis, quam illorum lavare pedes: sed spectaculum myfiliis, & documentis plenum, quodammodo Salvator ipse Apostolorum fuorum principi testis est: quod facta, tu ne quis modo, scies autem posse. (Joanne, 13.) Et tunc hoc illius aperit explicans, quid fieri subebat, & audito dicere, nihil minus quamquam fuisse, quam tanti roboris exemplum, ut homines doceret Christianam humiliatem, cuius nondum vel premit norant, vel praxim. Exemplum dedi vobis, ne quenadmodum ego fio, ita & vos faciatis. Autor sermonum in enixa Erbice Christianis argumenta como prius argumentorum particulariorum.

Dei Filius docerat Apostolos, ut novissimum semper locum gloriae cum eligeret, quin cum quoquide prælatione, & gradu possit exaltatione, & humilitate, & gradus juxtagenerentur: sed in hoc mysterio perfectioris humiliatis tribut exemplum, quoniam se demitterit usque ad abhuipli filio dos illorum pedes, qui nequaquam digni habentur, qui illius pedes detergerent, & videbatur ipse pro mensura humiliacionis suarum dignitatis sua ceduludinem asserere, & gradum, quem obtinet super omnia creata. Non dubitarem post hac afferere, novissimum hunc, quem sibi vendicat locum, factum vere fuisse locum honoris, quia locus est ho-

Paragraphus VI.

Si gloriosum est Principibus terra humiliata quaque officia præstare, si aquam manibus, dum lavantur, effundere, si linteum, quo illas abstergent, offere, officium est, quod sibi honori virtutis qui præ ceteris in Regno antecellunt, hoc ipsum dico in nostro argomento. Actions abjectissima gloria sunt, non solum exempli exercitentes, illas, qui Mundi Salvator est, Magister, & Dominus Mundus totius, sed multo magis, quia illi in persona pauperum, & proximi nostri sine ullo statuum & conditionum subditorum suorum humiliati sibi obsequia præstare, quam videre turbam populi coram se trepidantis, ipsiusque plausibus explicant. Si igitur gloria Dei propriæ tributum est, si haec gloria, & hic honor credit, prout illi, qui obsequuntur, majori habentur in pretio, atque inter ceteros intendunt; nonne sequitur hos majorum ipsis honorem deferre, quoniam alius defecit? Sed nonne etiam inferendum est, illos ad prater ceteros teneri, si minus alias ob causas, saltem in grati animi monumentum, eo quod ab opere Deo ad hanc apicem fuerint evenisti. Idem.

Si desiderium egregii nominis in Mondo comparandi, & ad posteros in remissimam etiam facula transmittendi, effecti, ut alii omnibus se obsecrant perculis; si alii exhausti nequissimas contumelias, ut in locis perveriant quo tendunt, & ubi sperant se uberiori reparatu honorem, quem contemporantur, si denique levius glorie innatus, ubi justas, & honestas efficiat vias omnes ad illam comprehendant, cur vera, & solidis gloria, quam promitti Deus velut mercede illis, qui christiani humiliatis spiritu, se humiliaverint, cur inquam, hac vera gloria, quae pretium est nostrorum humiliacionum, non illas ipsas gloriae efficiat? Media nonnisi ad finem suum referuntur, & in hominum opinione nonne aliquis publicam actionem meretur, cum vias ingrediatur, quibus ad fulbimen honoris gradum, assiduate, labore, studio, præclaris in rem publicam meritis perseruant? Nonne vulgo dicitur hic sibi viam sternere ad gloriam, jam præclaris posuisse principia, & nonne illi auctores sumus, ut in adeo nobili curriculo pereat? Humilitas ergo, & humiliatio ad abjectissima quilibet instituta ad imitationem humiliacionis IESU CHRISTI nonne gloria esse debet, quandoquidem secundum Veritatis ipsius oracula ad veram gloriam perducit. Qui se humiliaverit, exaltabitur. (March. 23.) Unden ergo proficisciatur, Christiani, ut vos quibus adeo cura est honoris summa, & qui ad futurum usque deperitis Mundi gloriam, que fanguinis vesti pretio & vita pericolo illam confecstanti; qui fugientem inanis existimationis umbram auçupantini, vos denique qui commentitum hunc honorem tanquam idolum venerant, unden ergo proficisciatur, ut adeo parum agnoscatis humiliacionem, que medium est perveniendi ad veram, solidamque gloriam? sed dicam vos ignorare, in quo situs sit verus honor, & non nequamque ingredi veram viam, que ad illum adducit, ratos vos illum perterrita, gloriofaque facta consequi posse; quandoquidem ipse Dei Filius gloriam tuam in eadem humiliatur. Celsus fuit, & volunt, & humilitatem unicam esse illius comparanda rationem. Idem.

Hominis abjectionem, & humiliacionem præ ceteris rebus, & facta que non humiliatur, & contra ardentere consequatur, & occasionem hominum plausus, & existimationem auçupandi. Hinc ergo fit nos unquam melius tentare facere prælationem, quo Dei famulatum Mundi placitum, ac propria feniibus nostris anteferimus, quum cum propter Dei amorem humiliatur. Hoc etiam pačto illum præstantio modo honoramus, quin illius gloriam nostre detractione procuramus, & pro illius honore quidquid nonne antiquissimum est sacrificium. Idem.

Hic proculdubio, Deus meus, altissimus est gloriam gradus, ad quem contendere posse creatura, te videlicet imitari, ac te tibi similem præbere; ad id autem, nequam opus est ad superbientis Angeli exemplum folium et tu regione sibi extire; neque ad exemplum primi parentis, consequi velle scientiam boni, & mali; scire sati est, & semper timendum humiliare, & demittere: quo in re dicere possem, que ardorem eius sibi demittere usque ad profundum magnitudinem tuus; quandoquidem quin loquar de aliis humiliacionibus tuis hodierna die video te prostratum ad pedes Discipulorum tuorum, & illius etiam, qui propter eam, quam moliebatur, proditionem, hoc honore indignissimum era. Princeps Apostolorum tuorum oblitus est, & in admiratione tantu humiliacionis tuus, si minime compres, S. Augustinus inquit, Exparvit, exhortans, & exclamavit: non lavabis nisi pedes in eternum. Ego vero, hominum Salvator, qui cumdeum foveo sensum dignitatis, & perfunge, quo me præcipitem agam, ut tale exemplum imiter? Ubina delitescere potest superbia mea ad tantu humiliacionis exemplum. Si mihi diligendus esset infimus, ac profundissimus mundi locus, ut insignis quidam sanctitate vir dicere conuerteret, eligere pedes Judæ; sed occupasti me, & me prohibuit a novissimo loco, quem a me deligi: Ihesus: Ego eadem, qua S. Petrus confusione suffundar, videntis te magis humiliatum, quam ego valeam humiliari. Idem.

De cordis puritate Cum loquor de necessitate, in qua sumus, jugiter obnigra-
quam peccati tendi, ut cordis puritatem adficiamur, non intelligo de
abstinentia pecuniarum has virtute verba facere, que imputari vitio
presentem.

Idem cordi accedit nostro, quod navi in medio metit,
quaus naufragium non evitare, nisi quatenus anchora ejicitur
aqua, qua per fatuscias rimas ingreditur. Hoc est illud
opposita est, & qua ultra cogit Deum, ut universaliter ca-
tachlym mundum munderet; sed generaliter intelligo pu-
ritatem, qua in eo sita est, ut cor praeferatur ab omni ge-
nere nequit, & ut omnem exhaustire admittantur illius ori-
ginem, cupiditates, affectus, studia nostra inmoderata,
ita ut cor ab omni prava affectione vacuum, & ab hunc
mundi rebus avulsum, cuius commercio coquinatur, in-
cipiat possidere Deum in hac vita modo profusus peculari:
Beati mundo corde, qui in amissione Domini videntur (March. 5.) Hoc
puritas adeo perfecta virtus quidem est, qua non inventa-
tur in terris, ubi quidque videmus nos potest polluere,
& Celestis dumtaxat videatur, quippe in Caelum nihil in-
quianum ingreditur. Nam quoad in hoc mundo versamus,
nobiscum in nobis peccati principium gestamus: ita ut nisi
jugiter nobiscimur invigilamus, omnemque cordis nostri
motu moderemur, nisi nosm abluamus, & emundemus,
evitare nequeamus corruptionem facili, qua sensim, & sine
sensu gliscit, & quoniamque adrept. Quamobrem olim Sanctus
Rex Propheta gemebat, & ejaculabatur suspiria rec-
gitans peccata, quibus anima sua inquinabatur, & a qui-
bus omnino fe in hac vita immunitum praefare non poterat;
In fons sum in limo traxi, aiebat illi, & non est sublata. (Psalm. 68.) Ego quodammodo alte demersus sum in luto,
& in sordibus; & incelsanter debo me ipsum dergere, &
emundare: in membrisque hunc corruptionis fundum circum-
fero. Quoniam anima mea arcta adeo corpori inheret meo,
ut unum hominem efficiam: anima quidem de Celo est,
sicut illis est traditum. Iterum ergo dicere incipit ex vocis
habitu, qui auctoritatem saperet: Num viditis, quid feci-
rermi vobis? Vos me Dominum, & Magistrum vocatis,
neque perperam; sum enim. Si ergo pedes vestros lavigo
Dominus, & Magister, quanto magis vos habet ultra ci-
troque officia praestantum est? Hoc exemplum est, quod
vobis relinquere volui, ut illud imitemini, & non pudeat
vos humiliari sub iis, qui vobis pares sunt, vel inferiores,
postquam intuitu etis me Magistrum, Dominumque
velutum pedibus vestris obvolutum. Haec verba cum actione
concupisca insigne in mentibus, animisque nostris ef-
ficere debent impressionem & persuadere nobis imitatio-
nem Salvatoris non solum in hoc humilitatis argumento,
verum etiam in reliquis, quorum occasiones saepe numero
occurunt. Nihil potentius est Regi, Magistri, & Domini
exemplum, & scimus ne unum quidem ex illis tuis deesse
illii, qui flagit, ut ipsum imitemur. P. Hainanus in Me-
ditatione pro feria quartâ post Septuagesima Dominicam.

M Y S T E R I U M P A S S I O N I S

F I L I I D E I G E N E R A T I M .

M O N I T U M .

SUM Passio, & mors Filii Dei argumentum sit, quod latius patet, & alio modo a ceteris pertractionem sit, nemo fortasse mirabitur, si methodo sedulo hic usque servata congerendis collectaneis ad ser-
monem profus extra ordinem positione elaborandum reliquerit. Methodus autem, quam institutus fuit,
est considerandi primum Salvatoris passionem generatim, qua in re mortis nostram sequitur, exaque
in sex paragraphs partiendi, quod in aliis quoque Mysteriis facere conseruimus. Mox ad partes singu-
las desensus fiet; perinde ac hi totidem euentus tituli, & separata argumenta; ut in qualibet notabilis
circumstantia suppetat locus amplificationis, & ea usupari valeant, que secundum propotius ordinem,
confineaque aptissimum vizi fuerint.

Qui in re vos monito volo meliorem predicando Passonis rationem non esse id eligere argumentum, quod cogat om-
nen historiam ad certa quadam capita referere, que omnes illius partes complectantur: neque enim solus ego armaveri-
ti, ceteri facti omnia, que trojeam hanc componunt historiam, per se magna sunt, simplicem narrationem eloquentius in-
stitutam cum pietate maiorem habere vni in annos, & corda auditorum, qui per se parati sunt ad audiendum, quam
rationaciones omnes, que infiniti valent ad venientiam aliquam non mediocris momenti probandam. Ita hoc in argumento
rationis pars passim esse debet historia, considerationibus admixta aperte ad efficiendum, ut sentiaris vis, quam
habet exemplum Salvatoris patients, vel morientis in animalibus, que aliquid amoris erga illos fovent, & que
hac die confundit ad audiendum. Concionatorem, a qua in tam lugubri, miseroque argumento sui promoveantur affectus,

P A R A G R A P H U S P R I M U S .

Multiple sermones hujus Argumenti Scrutatura.

DE Fide est, Auditores Christiani, iam nostis, JE-
SUM CHRISTUM offerendo femeptimum in faci-
tum pro peccatis hominum per Passione suam
satisfecisse rigorose iustitiae Patris fui, cuius jus erat in illos
animadversendi, & ex quibus regis poenas debebat
reponere; nisi ille per imminentem misericordiam sue excusum
in caput suum eam detorisset penam, quam fontes
meriti fuerant. Ex Scriptis autem didicimus, peccatores
tria meriti penarum genera tribus respondentia malis,
qua in peccato inveniuntur. 1. Homo id velens, quod ve-
stum est per conscientiam, & legem Dei, plectitur inter-

fiori cruciati anima sua, cui suorum scelerum imago, &
capitidem rebello tortoris, & carnificis loco sunt. 2. Ho-
mo peccando dedecorat Deum, ac insigni afficie illum con-
tumeliam, quoniam praeferit illi miserier creaturam, quam
in illius locum sibi proponit; ideoque Deus, ut tantum de-
decus ulicatur, vicissim contemnit illum, & projicit eum
in opprobrium, & confusione. 3. Homo in peccato querit
voluptatem, & sensu suorum oblectamenta; Deus vero ut penas sumat, corporalibus urget suppliciis, doloribus,
crucifixibus, & morte. Salvador autem nostrorum
omnium ponderi sue subiectus, tribus paenarum generi-
bus se subiectus. Intra quidem in horto Getsemanni exqui-
stissimis doloribus afflitus, & excruciatus fuit. Passus est
coram Judicibus confusione extrema, in Praetorio tenui-
sissimos dolores, & in Calvario sanguinissimam mortem sustinuit;

& quo-

P A R A G R A P H U S I .

& quoniam debitas hominum peccatis penas lugubres, &
integram Divinam Justitiam satisfactionem redditus erat,
opus erat, ut tria supplicia essent quodammodo inveni-
ta, ut aliquam haberent proportionem cum omnium ho-
minum sceleribus, necnon cum laeti Numinis Majestate.
Quapropter.

Prophetæ, atque Evangelista illum hodierna die nobis
exhibent in statu tristissimo, ac miserissimo proper sanguini-
pum cruciatus, quibus torqueretur. 1. Si illum in Horto
confidemus, videmus mortore confectum, & in amari-
tudinis pelago demeritum. *Magna est sicut mare consitius tua; (Thren. 2.)* 2. Si respicimus quo in loco honor illius habeatur;
apud Caiphiam, Pilatum, Herodem; homo est appro-
bitus sceleratus: *Sanguinibus oppribitur.* Homo est, non ho-
mo, fed vermis: *Ego sum vermis, & non homo. (Isaia 53.)*
3. Denique si perpendimus, quid fuerit perpetius columnam
alligatus in flagellatione, in spinez coronæ impositione,
& in cruce, cum Isaia vocandus erit vir dolorum, & in
patiendi scientia Magister. En tres partes, Christiani,
qua Salvatoris penitentiam constituerunt: In tres actus cruci-
tissima hujus tragedie, cujus illius sermone fuit protoga-
nist; en tria flagella, quae peccata nostra in Salvatorem,
iisdem onus pretexerunt. Mox in infinito in anima; &
injusta ignominia nota in existimatione; dirissima in om-
nibus corporis artibus tormenta: hos esse debet argumentum
tunc, hac lugubris hujus sermonis partitio.

II. Alter hoc ipsum argumentum effiri potest, ostenden-
do, Passione Filii Dei publicam esse penitentiam, qua
ille subiit pro peccatis nostris, quorum sarcinam sustinere
dignatus est. Ad id presupponendum est, tria esse praeci-
pue mala in peccato, ad quae reliqua postulare revocari.
1. Nos detorquemus a fine, qui est sumum bonum nostrum.
2. Aufert gloriam debitan Deo. 3. Autem suo mortem
eternam parit. Ut revertamus ad Deum, qui praelutum
nostrum voluntate, vel aliquod creatum bonum, quod
per penitentiam fit, habendum est patris sceleris dolorum;
nosmet dejective, & humiliare opus est ad eum gloriam re-
parandam; ad eternas penas, quas peccatum meretur evi-
tandas, penas in hac vita voluntarie suscepit satisfactionem
dum est. Hic sunt tres partes penitentiae, cui Deus omnes
subdit mortales post primum nostrorum Parentum
scelus, & quam modo profus singulariter exigit in lege gratia,
in qua Salvador affixus fuit Sanguinis meritum Sacra-
mento penitentiae, que est peccati medicina. Vult intrin-
secum haberi dolorem criminis, & hoc ex corde exercari;
principi, ut quibus semetipsum accuset coram hominibus,
quos ipse judicet confitit; & sustinuerit ruborem semet
sunt confitit; ac tandem exigit, ut crimen expiatur
voluntaria satisfactione, cui peccator se subiicit. Sed divi-
nus, quae referuntur ad corpus: sed Salvador quatenus
homo in utroque simile passus est; & divinitas qua illum
ad suum sacrificium habens ipsius adiutum, ut adiutum vires,
ut in doloribus suis diutius persistet. Hic ordo, & haec
participatio, que proculdubio una omnium maxime sim-
plex est ad colligendam in uno sermone totam Salvatoris
Passionem, non ablutus a consilio communis bifariam illam
dividendi, quem pars altera interioris, altera vero ex-
terioris penas complectatur, & tota hac funesta narratio
ex equo in duas partes distribuatur.

1. In prima igitur parte congerere opus est non solum
quod passus est in Horto Olivarium pugna, & collisone af-
fectum, quibus anima sue permisit, ut illum mortali agne-
re excruciet; verum etiam ignominias, contumelias, &
confusione, quas coram iudicibus, & ante tribunalis su-
ficiunt; quia haec omnia ad animam referuntur, que ex-
pers est neque fenus, ubi eius discipratur existimat.
2. Quod vero pertinet ad exterioris dolores, per hypo-
typosim describenda sunt tormenta, que mortem illius pra-
cesserunt, cuiusmodi sunt flagellatio, spinez coronæ trans-
fixio, & cetera, que illi peperit crux quam bajulare coactus
fuit; & tandem, que protrulit in crucifixione, & in cruce,
ubi vere fuit vir dolorum.

Quemadmodum sermonis de Passione partitio in interiori,
exteriorisque dolores aperte semper visa fuit, ut tota
deinceps induceretur historie series; ad id ut postulamus
duobus symbolis, quibus idem JESUS CHRISTUS expre-
st ardorem desiderium morienti proper homines. Alterum
quidem Calicis est: *Calicem, quem dedit mihi Pater, non vis, ut bibam illum. (Jean. 18.)* Alterum vero Baptismi: *Bap-
tismus habeo baptizari, & ecce quomodo covisor, donec perfec-
tus. (Luc. 12.)* Sed calicem inter & Baptismum hoc di-
feruntur inter se, quod calix, qui hauritur, in nos inge-
dit, baptismus vero externas dumtaxat corporis partes
elicit. Tota igitur Salvatoris Passio, ad huc duo redigi pos-
tent, & ostendit.

1. In priore calicem hunc fuisse amarissimum,
cumque exhaustus fuisse Patris, quemadmodum ipse testatus
est; ubi calicis nomen tribuit potest intemis doloribus,
quos passus est in hora, & curia Passioni sue.

2. In parte posteriori exteriori dolores representari pos-
sunt.